

At fortælle et menneske multimodalt

Introduktionsside

Forfattere:

Loa Bille dansklærer i udskolingen, Gåsetårnskolen, Vordingborg,

Gitte Rye Nielsen, dansklærer i udskolingen, Gåsetårnskolen, Vordingborg,

Lena Kristin Berard Høyer, børnebibliotekar, Vordingborg Bibliotekerne

Fag	Dansk samt de tværgående temaer om "Innovation og entreprenørskab" og "IT og medier".
Klassetrin	Udskoling
Kompetenceområder	Læsning, fremstilling
Søgeord	Multimodale tekster, multimodalitet, dansk, informationssøgning, simpel kildekritik, analyse, produktion, biografi, præsentation
Færdigheds- og vidensmålpar	<ul style="list-style-type: none">• Eleven kan planlægge og gennemføre faser i informationssøgning. Eleven har viden om faser i informationssøgning• Eleven kan skaffe sig overblik over multimodale teksters opbygning. Eleven har viden om genretræk og multimodalitet.• Eleven kan sammenfatte informationer fra flere tekster. Eleven har viden om metoder til sammenstilling af informationer fra flere tekster.• Eleven kan fremstille større multimodale produktioner. Eleven har viden om virkemidler, grafisk design og efterproduktion.

At fortælle et menneske multimodalt

Titel på undervisningsforløb

"At fortælle et menneske" – digital multimodal produktion af biografier om danske kulturpersonligheder. Herunder analyse, produktion og evaluering af multimodale tekster.

Manchet

Nutidige tekster er sammensat af flere modaliteter og stiller nye krav til elevernes læsning og produktion.

Forløbet giver eleverne et tydeligt stillads til arbejdet med at læse og producere multimodale tekster og giver indblik i modaliteternes styrker og samspil. Med afsæt i biografien som genre, skal eleverne producere en digital multimodal tekst om en kendt dansk kulturpersonlighed. Desuden introduceres eleverne for faserne i informationssøgning og simpel kildekritik. Forløbet rummer en lang række øvelser, der sætter eleverne på sporet af at kunne læse og selv sammensætte multimodale tekster samt søge målrettet på internettet.

Formål

At bibringe elever øgede kompetencer udi kritisk at kunne arbejde med (analysere, producere og evaluere) multimodale tekster. Desuden skal forløbet kvalificere deres færdigheder i at gennemføre faser i informationssøgning og skærpe deres kildekritiske kompetence.

Arbejdet inddrager desuden det tværgående tema "IT og medier" idet alle 4 elevpositioner indgår. Eleven er både kritisk undersøger, analyserende modtager, målrettet og kreativ producent samt ansvarlig deltager i forløbet. Ligeledes indgår de 4 dimensioner fra "Innovation og entreprenørskab", når eleverne gennem forløbet skal omsætte ideer til handling i et virkelighedsnært scenarie.

Omfang

Forløbet strækker sig over 5 uger med 6 ugentlige timer – svarende til 30 lektioner à 60 minutter.. Forløbet kan naturligvis justeres og udvides/ forkortes efter behov.

Fagdidaktiske valg²

Undervisningsforløbet er inspireret af den scenariebaserede undervisning. Det, der kendetegner scenariebaserede undervisningsforløb, er, at de indgår i en virkelighedsnær praksis, et scenarie, hvor der er nogle at kommunikere med, forskellige opgaver og evt. roller til forskellige elever samt et reelt produktionsmål. Eleverne skal leve sig ind i og forestille sig det konkrete scenarie og samarbejde om at producere. Det betyder, at eleverne oplever sådanne forløb som meningsfulde og

At fortælle et menneske multimodalt

motiverende.

Undervisningsforløbets konkrete scenarie: I anledning af at Århus er europæisk kulturhovedstad i 2017, vil byen gerne via deres hjemmeside kunne tilbyde europæiske unge at gå på opdagelse i danske kulturpersonligheder. Derfor vil arrangørerne gerne have folkeskoleelever til at lave en biografi over danske kulturpersonligheder, som kan være med til at øge kendskabet til Danmark blandt europæiske unge. Titlen på projektet er "At fortælle et menneske".

Omsatte læringsmål

Nedenfor er opstillet læringsmål for undervisningsforløbet på baggrund af Fælles Mål.

Kompetenceområde	Kompetencemål
Læsning	Eleven kan styre og regulere sin læseproces og diskutere teksters betydning i deres kontekst.
Fremstilling	Eleven kan udtrykke sig forståeligt, klart og varieret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situationer.

Færdigheds- og vidensmål	Omsatte læringsmål
<p>Læsning:</p> <ul style="list-style-type: none">• Eleven kan planlægge og gennemføre faser i informationssøgning. Eleven har viden om faser i informationssøgning.• Eleven kan skaffe sig overblik over multimodale teksters opbygning. Eleven har viden om genretræk og multimodalitet.• Eleven kan sammenfatte informationer fra flere tekster. Eleven har viden om metoder til sammenstilling af informationer fra flere tekster.	<ul style="list-style-type: none">• Du kan kritisk søge, vurdere og bruge informationer fra nettet.• Du kan forklare forskellige modaliteters styrker og samspil.• Du har viden om genren "biografi"• Du kan træffe et bevidst valg om læsesti i en multimodal tekst.

At fortælle et menneske multimodalt

Fremstilling:

- Eleven kan fremstille større multimodale produktioner. Eleven har viden om virkemidler, grafisk design og efterproduktion.

- Du kan forberede, fremstille og præsentere en biografi i mindst tre modaliteter om en dansk kulturpersonlighed.

Planlægning

Forudsætninger og undervisningsaktiviteter

Eleverne har på forhånd kendskab til mange typer multimodale tekster. De er født ind i den digitale tidsalder og er vant til at blive præsenteret for mange modaliteter – men det betyder ikke, at eleverne er bevidste om modaliteternes styrker (affordans) og samspillet mellem modaliteterne. Derfor fokuseres der i nærværende forløb på at skærpe elevernes opmærksomhed på netop dette gennem en række øvelser.

Som optakt til forløbet er det oplagt, at elevernes forhåndskendskab italesættes i en klassesamtale.

Forløbet forudsætter, at eleverne har adgang til iPads/computere og Skoletubes programmer. I forløbet her er der truffet det valg, at elevernes samler deres produktion i book-Creator, men i princippet kunne en lang række præsentationsprogrammer benyttes (fx Prezi, Explain everything, power-point). Elevernes endelige produkter samles i en lukket skoletube-kanal. Forløbet afvikles med eleverne gennem læringsportalen MinUddannelse.net, hvor forløbet er tilgængeligt, men læreren kan også med lektionsplanen herunder gennemføre forløbet via andre læringsportaler som Meebook o.a. Dette kræver dog, at læreren selv opretter forløbet i den pågældende læringsportal.

Mål, aktiviteter og evaluering tilpasses under hensyntagen til de muligheder og begrænsninger der er for, at eleverne reelt kan opleve succes og målopfyldelse.

I forløbes første uge benyttes en digital læseguide, som eleverne præsenteres for i lektionerne undervejs og selv skal kunne bruge som et redskab til læsning af multimodale tekster efterfølgende. Læseguiden er at finde i bilagslisten ([bilag 6](#)).

Efter en introduktion til og aftaler om læringsmål består forløbet af fire faser:

- Multimodalitet (affordans og samspil) samt multimodale teksttyper

At fortælle et menneske multimodalt

- Informationssøgning og kildekritik
- Produktion af digitale, multimodale biografier om danske kulturpersonligheder
- Præsentation og evaluering af produktion, forløb og læringsmål

Forløbets første del fokuserer på, at eleverne skal fordybe sig i multimodalitet som begreb og præsenteres for multimodale teksttyper, der tydeliggør modaliteternes affordans og samspil. De skal desuden udvikle deres hverdagsprog om multimodale tekster til et decideret fagsprog. Fasen indeholder løbende evaluering gennem en refleksionslog.

Forløbets anden del bygger på at kvalificere elevernes kompetencer udi informationssøgning, afsender/modtager-forhold og simpel kildekritisk at udvælge informationer – herunder at kende til forskellen på at integrere og citere. Fasen indeholder formativ evaluering. Undervisningen i informationssøgning samt kildekritik udføres af en eller flere lokale bibliotekarer. Bibliotekaren kan desuden med fordel assistere med at fremskaffe forløbets anvendte litteratur (se litteraturlisten [bilag 3](#)). Det er derfor vigtigt at kontakte sit lokale bibliotek på forhånd for at aftale et samarbejde.

Forløbets tredje del er produktionsfasen, hvor eleverne skal have deres tillærte viden og kompetencer i spil. De skal kritisk producere en digital, multimodal biografi om deres udvalgte danske kulturpersonlighed. I produktionen må anvendes værktøjer på Skoletube og deres færdige produktion skal samles i Book Creator, som uploades til en lukket kanal på Skoletube for at undgå problemer med ophavsret. Denne kanal oprettes på forhånd af læreren. Fasen indeholder formativ evaluering.

Forløbets fjerde del fokuserer på præsentation og evaluering af produktion, forløb og læringsmål. Eleverne skal med afsæt i et elevtilrettet evalueringsark vurdere, hvad der især er lykkedes i deres kammeraters produktioner og læreren foretager ligeledes en summativ evaluering. Afslutningsvist udarbejder hver elev en personlig refleksionslog om hele forløbet. Hertil er der udarbejdet et ark med hjælpesætninger.

I forløbet arbejder eleverne hovedsageligt i par eller i mindre grupper. Vi anbefaler, at grupperne dannes fra forløbets start, så eleverne kan bruge hinanden undervejs som sparringspartnere både i forhold til øvelser, refleksionsspørgsmål samt til løbende ide-udveksling angående deres multimodale fremstilling.

Evaluering

Under og efter forløbet evalueres elevernes samarbejde, videnproduktion og læringsudbytte, både af eleverne selv og af læreren. Denne vurdering foretages på baggrund af læringsmål og tegn på læring. Tal allerede i planlægningsfasen med eleverne om, hvorledes forløbet skal evalueres – både undervejs og endeligt. Det er vigtigt, at eleverne er bekendte hermed, da det kan højne motivationen.

At fortælle et menneske multimodalt

Evalueringsmuligheder i de forskellige lektioner

Forløbet indbyder til både formativ og summativ evaluering. Eleverne reflekterer og 'tester' ny læring undervejs ved hjælp af refleksionsøvelser i grupper og individuel skrivelog. Efter præsentationen af deres digitale, multimodale biografi får eleverne feed-back på det endelige produkt - og såvel elever som lærer forholder sig til, hvad der fungerer godt. Afslutningsvist skal eleverne formulere en individuel refleksionslog med støtte fra hjælpesætninger, som har til formål at samle elevens tanker og læring i forløbet. Denne skal vises til lærer og evt. indsættes i en portefølje.

Tegn på læring

Tegn på læring skal tydeliggøre for læreren og for eleverne, om eleverne får et læringsudbytte af de konkrete undervisningsforløb. Tegn på læring er tegn på, om eleven er på vej - eller har nået målet.

Nedenfor er opstillet tegn på læring for hvert læringsmål.

Omsatte læringsmål	Tegn på læring kan være, når du...
<ul style="list-style-type: none">Du kan søge, vurdere og bruge op-lysninger fra nettet.	<ul style="list-style-type: none">- forklarer dit søgeformål- anvender relevante og præcise søgeord- undersøger afsender og målgruppe, fx i "Om os"- undersøger hjemmesiders opdatering og formål- har viden om forskellen på at integrere og citere fra andres tekster- anvender korrekt kildeangivelse
<ul style="list-style-type: none">Du kender til forskellige modaliteters styrker og samspil.	<ul style="list-style-type: none">- beskriver en teksts forskellige modaliteter- forklarer forskellige modaliteters affordans- forholder dig til modaliteternes samspil - er der tale om redundans eller funktionel specialisering? - og beskriver, hvilken betydning samspillet har for forståelsen af den samlede tekst.
<ul style="list-style-type: none">Du kender genren "biografi".	<ul style="list-style-type: none">- forklarer hvad en biografi er, og hvad den indeholder

At fortælle et menneske multimodalt

<ul style="list-style-type: none"> • Du kan træffe et bevidst valg om læsesti i en multimodal tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - beskriver dit læseformål - vurderer de enkelte modaliteters anvendelighed i forhold til dit læseformål (refleksionslog- og feedbackøvelser undervejs)
<ul style="list-style-type: none"> • Du kan forberede, fremstille og producere en biografi i mindst tre modaliteter om en dansk kulturpersonlighed. 	<ul style="list-style-type: none"> - beskriver hvad en biografi er - overvejer og udvælger de væsentligste begivenheder i en persons liv - bearbejder informationer fra en modalitet til en anden (transduktion) - overvejer forskellige modaliteters affordans i forhold til fremstillingen af din kulturpersonlighed - eksperimenterer med forskellige modaliteter til din præsentation - layouter din præsentation i forhold til din målgruppe - begrundet dine valg

Gennemførelse af forløbet "At fortælle et menneske"

Forslag til, hvordan forløbet kan gennemføres, er beskrevet i nedenstående lektionsplan.

Undervisningsaktiviteter

Hvad gør læreren?	Hvad gør eleverne?
<p>FASE 1: 12 lektioner Hvis læreren har brug for baggrundsviden før forløbets start, anbefaler vi læsning af: - Baggrundslæsning til læreren om multimodalitet (bilag 1)</p>	<p>FASE 1:</p>

At fortælle et menneske multimodalt

<p>Fagtermer til lærer (bilag 2) Litteraturliste (bilag 3)</p> <p>1. Lektion Præsentation af projekt, mål og scenarie.</p> <p>Undervisningsforløbets konkrete scenarie: I anledning af at Århus er europæisk kulturhovedstad i 2017, vil byen gerne via deres hjemmeside kunne tilbyde europæiske unge at gå på opdagelse i danske kulturpersonligheder. Derfor vil arrangørerne gerne have folkeskoleelever til at lave en biografi over danske kulturpersonligheder, som kan være med til at øge interessen for Danmark blandt europæiske unge. Titlen på projektet er "At fortælle et menneske".</p> <p>Klassesamtale om kulturpersonlighed: Læreren skriver elevernes bud på en liste, som tilføjes listen over kulturpersonligheder (bilag 4). I lektion 12 trækker eleverne blandt disse kulturpersonligheder.</p> <p>2. lektion Repetition af definition og eksempler på kulturpersonlighed. Læroplæg: Biografi: Hvad er en biografi? Hvilke informationer skal med i en biografi? Tekst: Ragnhild</p>	<p>1. Lektion Lytter til oplæg og deltager i par- og klassesamtaler.</p> <p>→ Mundtlig grupperefleksion : Hvilke kendte danskere fylder noget i jeres hverdag?</p> <p>Klassesamtale: Hvorfor har I valgt de pågældende danskere? Hvad vil det sige at være en kulturpersonlighed?</p> <p>Biografi: Øvelse: Fælles oplæsning af biografien af Ragnhild Hveger.. Fælles undersøgelse af: Hvilke informationer er med i biografien? Fælles snak om "At fortælle et menneske" – hvordan gør man det?</p>
---	--

At fortælle et menneske multimodalt

<p>Hveger (se litteraturliste) Hvis der er tid, så lad evt. eleverne se flere eksempler på biografier.</p>	<p>→ Individuel refleksion i refleksionslog: Hvad er en biografi? Hvad vil det sige at være en kulturpersonlighed?</p>
<p>3. lektion -5. lektion Fokus: Multimodale begreber med fokus på billedbogen og bogforsider.</p> <p>Læreroplæg: Forklaring af begrebet "Multimodal" (mange måder at udtrykke sig på samtidig).</p> <p>Øvelse 1: "Abefjæs", s. 18. (bilag 5). Halvdelen af eleverne koncentrerer sig om billedsiden – den anden halvdel teksten.</p> <p>Læreroplæg: Begreberne "affordans", "funktionel specialisering" og "redundans" forklares og vises med eksempler: Redundans: "Totte går ud" + forklar et tænkt eksempel med en sms, hvor der står "jeg er trist" efterfulgt af en trist smiley. Funktionel specialisering: "Mary – Danmarks kronprinsesse", "Diego og Dolly", s. 53 (se litteraturliste for ovenstående tekster) samt elevernes egen matematikbog (vi inddrager matematikbogen for at vise, at multimodalitet optræder i alle fag). NB. Læreren skal gennemgå spørgsmålene til de to Astrid Lindgren-forsider med eleverne, før de går i gang med opgaven.</p>	<p>→ Mundtlig par-refleksion: Hvilke måder kan man udtrykke sig på/igennem? Klassesamtale: Eleverne skriver deres bud på tavlen. Vi snakker om budene og grupperer dem i modaliteterne tekst, billede, lyd og diagram på tavlen.</p> <p>Øvelse 1: Par-øvelse: Billede og tekst (Tekst: "Abefjæs", s. 18): Hvilken modalitet har I fået? Hvad fortæller jeres modalitet? /Hvilke informationer om historien får vi gennem jeres modalitet? Klassesamtale: Hvad fortæller tekst og billede hver for sig? Vi ser herefter tekst og billede sammen. Hvad er historien nu? Hvad er teksten god til? Hvad er billederne gode til?</p> <p>Læreroplæg: Eleverne skriver notater til begreberne</p> <p>Øvelse 2: Parøvelse: Modaliteter, affordans og målgruppe: Tekster: forside af: "Astrid Lindgren – en biografi for børn" + forside af "Denne dag, et liv – En Astrid Lindgren-biografi" (bilag - og -) Besvar følgende spørgsmål til forsiderne: Hvilke modaliteter bruges på forsiden? Hvad fortæller den enkelte modalitet? Har modaliteterne udnyttet deres affordans? Er der tale om redundans eller funktionel specialisering? Hvem tror du er målgruppen? Begrund dit bud.</p> <p>Klassesamtale: Om modaliteter og målgruppe til forsiderne. Egnede modaliteter i forhold til vores scenarie? Hvordan forestiller I jer, at man kan tiltrække unges opmærksomhed?</p>

At fortælle et menneske multimodalt

	<p>→ Grupprefleksion i refleksionslog: Hvad har du lært om modaliteter? Hvilke modaliteter, tror du vil egne sig, når målgruppen er "unge"?</p> <p>Lektie: Derhjemme skal eleverne se følgende video for at repetere de nye begreber: https://www.youtube.com/watch?v=au1-DhgLKGQ&feature=youtu.be Desuden skal de finde eksempler på redundans og funktionel specialisering fra deres hverdag - fx tage billeder af noget i det offentlige rum, eller tage et screen shut fra Snap Chat/Instagram m.v.</p>
<p>6-7. lektion Fokus: Primære modaliteter og indholdstømning Repetition af fagbegreber og gennemgang af lektie.</p> <p>Læreroplæg: <u>Snak om</u> primære og sekundære modaliteter ud fra: "Mary - Danmarks kronprinsesse" (forside), "I love you Danmark"(side 63-64) og "Diego og Dolly" (s.53). <u>Snak om</u> at den primære modalitet kan ændre sig ud fra læseformål: Ex Monet s. 22-23 (Vil man vide, hvilken måde Monet malede på, ser man på billederne. Vil man vide, hvor billedet er malet, læser man teksten). <u>Snak om</u> at man kan påvirke sin læser ved sine valg af modaliteter: Ex Artikel i information fra 6. maj 2015 "Kan Norge på én gang være grønt foregangsland og storproducent af olie?" (Se litteraturliste for alle ovenstående tekster)</p> <p>Forslag til tavlenoter: Den primære modalitet er den betydningsbærende.</p>	<p>6.-7. lektion Repetition: Forklar begreberne "affordans", "Redundans" og "funktionel specialisering" til hinanden. Vis desuden jeres eksempler fra hverdagen, som I har fundet hjemme.</p>

At fortælle et menneske multimodalt

<p>Der er ikke altid én primær modalitet. Den primære modalitet kan ændre sig alt efter læseformål. Man kan påvirke sin læser gennem sine modaliteter</p> <p>Introduktion af læseguiden med fokus på det orange trin "Nærlæsning" og skema til indholdstømning (bilag 6 og 7)</p>	<p>Øvelse 1: Indholdstømning (bilag 7) af biografien om Ragnhild Hveger, s. 110-111 i "De 100 sejeste mennesker i verden" ved hjælp af læseguide (bilag 6). Klassesamtale: Gennemgang af indholdstømning - fagbegreber bruges.</p> <p>→ Individuel refleksion i refleksionslog: Skriv , hvad du ved du om "primær modalitet".</p>
<p>8.-9. lektion Fokus på MMT og hjemmesider. Tekster: www.aarhus2017.dk/da, www.jesperwungsung.dk www.viunge.dk, www.tjeck.dk</p> <p>Øvelse 1: www.aarhus2017.dk Bed en elev om at læse op – for at illustrere, at læsesti på en hjemmeside ikke er oplagt – samtale herom.</p> <p>Øvelse 2: http://www.kennethboeghandersen.dk/ Giv eleverne forskellige læseformål (giv dem et tal svarende til læseformålet) og bed dem notere deres læsesti (hvilke modaliteter møder de på vejen?)</p> <p>Undervejs i samtalen om de modaliteter, eleverne</p>	<p>Øvelse 1: Klassesamtale: eleverne uddyber i fællesskab, hvilke modaliteter, de finder på hjemmesiden (menuer, overskrifter, skrift, faste og levende billeder, farver, lyd, logo, symboler, grafer, links, etc.)</p> <p>Øvelse 2: Læseformål – find ud af:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Hvornår begyndte forfatteren at skrive, og hvornår debuterede han?2. Hvilke muligheder har man for at kontakte forfatteren?3. Hvilke bogkategorier inddeles forfatterens bøger i?4. Hvornår udkommer Skæbnemageren, og hvad er den seneste facebookopdatering?5. Hvor foregår interviewet med forfatteren?

At fortælle et menneske multimodalt

<p>har orienteret sig efter, uddybes/gentages de forskellige modaliteters affordans</p> <p>Øvelse 3: Målgruppe Tekst: www.tjeck.dk og www.viunge.dk Begge hjemmesider vises i klassen.</p>	<p>Fælles: Eleverne giver svar, fortæller hvilken læsesti, de valgte og hvilke modaliteter, de gik efter.</p> <p>→ Grupperefleksion: Hvad gør læseformålet ved læsestien? Har det betydning af kende sit læseformål – måske især på en hjemmeside? Begrund.</p> <p>Øvelse 3 → mundtlig refleksion i gruppen: Hvem henvender siderne sig til? Hvilken side fremstår mest seriøs? Begrund. Klassesamtale på baggrund af refleksion.</p> <p>→ Gruppe-refleksion i refleksionslog: Hvilke modaliteter skal i spil for at fange unge mennesker? Kan I bruge nogle af de ideer, I har mødt i dag til jeres egen produktion? Hvad vil passe godt til Århus?</p> <p>→ Individuel refleksion i refleksionslog: Notér, hvad du har lært i dag om læsesti, læseformål, modaliteter og målgruppe.</p>
<p>10-11.. lektion Fokus: MMT og levende billeder.</p> <p>Vi starter timen med at se: Oddset "Tennis: Slikker linjen - Der er så meget kvinder ikke forstår, 2014 (Se litteraturliste)". Reklamen viser, hvad der sker, hvis man kun har en modalitet til rådighed.</p>	

At fortælle et menneske multimodalt

<p>Øvelse 1: Kortfilm gyser: "Spegelbarn" Erik Rosenlund Vimeo: http://vimeo.com/28621309 (afprøv en lille sekvens af filmen med og uden lyd)</p> <p>Vi ser noget af filmen uden lyd. Hvad handler filmen om? Hvilken stemning er der i billederne? Herefter ser vi hele filmen med lyd.</p> <p>Øvelse 2: Reklamefilm: Arla Harmonie: https://www.youtube.com/watch?v=E7iBz0Y_FDo (speak, lyd, billede, tekst)</p> <p>Introduktion til næste læringsmål og fokus på informationssøgning.</p>	<p>Øvelse 1: parvis snak med efterfølgende klassesamtale. Hvad betyder lyden i filmen?</p> <p>Klassesamtale på baggrund af: Hvad handler filmen om? Hvilken stemning er der i billederne?</p> <p>Øvelse 2: Gruppearbejde: Undersøg, hvad de forskellige modaliteter viser/fortæller i reklamefilmen. Brug indholdstømningskemaet til at notere i. Hvilket indtryk giver modaliteterne tilsammen af Arla Harmonie?</p> <p>Fælles: Gennemgang af modaliteter i Arla Harmonie.</p> <p>→ Grupperefleksion i refleksionslog: Hvad kan forskellige former for lyd og speak bidrage med i jeres eget produkt.</p> <p>→ Grupperefleksion i refleksionslog: Noter, hvad I har lært om multimodalitet. Kan du forklare, hvad det er? (Gense evt. Den indledende film fra youtube). Kan du nævne og forklare fagbegreber?</p>
---	--

At fortælle et menneske multimodalt

<p>12. lektion: Opsamling: Det er en god ide at lade eleverne snakke om og give eksempler på nye fagbegreber i deres grupper. Herefter samles op fælles i klassen.</p>	
<p>FASE 2: 13.- 18. lektion (6 lektioner) 13. Lektion Fokus på informationssøgning Læringsmål for fase 2 gennemgås</p> <p>Præsentation af bibliotekar (bilag 8a) med to forskellige "visitkort" i form af slides på smartboard: Formål: at repetere vigtigheden af modaliteternes samspil i forhold til aflæsning af en person.</p> <p>#1: Skal fremstå seriøst (Billedet ligner, farverne er stilrene, der er ikke meget pynt). #2 Skal virke useriøst og misvisende i forhold til situationen (farverne pastel og små nuttede tegninger). Og have genkendelige elementer fra #1.</p> <p>Fire øvelser: "Faldgruber": formål: at narre eleverne</p>	<p>FASE 2:</p> <p>Klassesamtale: Eleverne sætter ord på, hvordan de opfatter hhv. det ene og det andet visitkort. Vi repeterer vigtigheden af modaliteternes samspil i forhold til, hvordan vi opfatter en tekst.</p> <p>Øvelse 1: Startspørgsmål: "Hvem var statsminister da Kristian vandt MGP?" Klassesamtale: Hvordan fandt I frem til svaret? Hvad er gode søgeord?</p>

At fortælle et menneske multimodalt

<p>ud i uforberedte søgninger og sammenligne deres resultater.</p> <p>Opsamling øvelse 1-2: Forbered din søgning:</p> <ol style="list-style-type: none">Hvad ved vi om vores personHvilke søgeord skal vi fokusere på (kig på søgespørgsmål)Læs manchetter osv. <p>Øvelse 3+4: Lærer-/bibliotekar-oplæg: Hvordan kan man tjekke en hjemmesides troværdighed? (Lærer/bibliotekar viser ex på både troværdig og utroværdig hjemmeside om atomkraft i Danmark)</p> <p>Opsamling øvelse 3-4: Hvilke sider har eleverne fundet? Hvor seriøse er siden og hvad er sidens agenda?</p>	<p>Øvelse 2: Søg videre: Find ud af så meget som muligt om Helle Thorning-Schmidt (ca. 10 minutter) Klassesamtale: Hvilke sider har I fundet? Hvilke informationer giver siderne?</p> <p>Opsamling i klassen</p> <p>Øvelse 3: Find ud af hvordan Vikinger var i Virkeligheden? Klassesamtale: Hvad fandt I? Hvilke søgeord brugte I? Er hjemmesiden troværdig?</p> <p>Øvelse 4: Er der Atomkraft i Danmark? Klassesamtale: Hvad fandt I ud af? Hvilke sider er troværdige?</p> <p>→ Grupperefleksion i refleksionslog: Hvad skal du være opmærksom på, når du søger?</p>
<p>14. Lektion</p> <p>Fokus: Søgning i Google og baser</p> <ul style="list-style-type: none">• <u>Nettet:</u> Google, den Store Danske, "Wikipedia",• <u>Baser:</u> Skoda, FaktaLink, Forfatterweb, Polfoto <p>Bibliotekar-/lærer-oplæg: (bilag 8b) Google er en søgemaskine ikke en database, intet ligger "på" google. Sammenlign med sporhund, der finder alt hvad man beder den om.</p>	<p>Eleverne bliver opkvalificeret i online-søgninger.</p>

At fortælle et menneske multimodalt

<p>Man kan ikke stole på Creative Commons. Afgrænsning af søgning via værktøjer i Google</p> <p>Øvelse 1: Google søgning <i>NB! Det er vigtigt at børnene ender på billedets side - IKKE bare på billedviseren på google.</i></p> <p>Wikipedia vs. www.denstoredanske.dk Bibliotekaren/underviseren holder oplæg og forklarer forskellen og de dermed følgende fordele og ulemper. (se powerpoint)</p> <p>SkoDa Hvem kender/bruger SkoDa. Bibliotekar gennemgår de forskellige baser for klassen.</p>	<p>Øvelse 1 : Google søgning</p> <ul style="list-style-type: none">- Find et billede af Medina.- Find ud af, hvor billedet stammer fra og angiv kilden. <p>Klassesamtale om google-søgningen</p> <p>Wikipedia vs. www.denstoredanske.dk</p> <p>Eleverne diskuterer i klassen, hvornår det giver mening at bruge hvilken af de to.</p> <p>→ Individuel refleksion i refleksionslog: Hvad har du lært om søgning i dag?</p> <p>Øvelse 2: Søgning i SkoDa emu</p> <p>Følgende opgaver fordeles mellem klassens elever, som individuelt søger på hver deres opgave:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Find et billede af J.K. Rowling i Polfoto2. Find tekst om J.K. Rowling i Faktalink3. Find tekst om J.K. Rowling i Forfatterweb
<p>15. Lektion</p> <p>Fokus: Søgning i biblioteksbaser (bilag 8c)</p> <ul style="list-style-type: none">• Biblioteksbaser: Vordingborg Bibliotekernes hjemmeside, Bibliotek.dk <p>Vordingborg Bibliotekernes hjemmeside</p>	<p>Eleverne erhverver kendskab til de forskellige databaser og derved træffe et kvalificeret valg når de søger information.</p>

At fortælle et menneske multimodalt

Bibliotekaren/underviseren viser på storskærm, for at illustrere afgrænsningsmuligheder:

Scenarie: "Jeg vil finde bogen "Hjemsøgt" (af Lee Nichols den er første del af serien "Haunting Emma"). Men jeg vil ikke rigtig hvad forfatteren hedder. "

Her vises hvordan man kan afgrænse en søgning og når frem til et resultat. (Først: hak i "børnematerialer" så "Dark Fantasy")

Når vi har fundet "Hjemsøgt" vises hvordan man åbner posten. (NB! Man kan sagtens bruge andet eksempel)

For at understrege, hvor vigtigt det er at søge med forskellige søgeord OG for at vise, hvor mange poster disse søgninger giver, viser Bibliotekaren/underviseren hvordan søgeresultatet forandrer sig, hvis man skriver "2. verdenskrig" (med afstand) "2.verdenskrig" (uden afstand) og "anden verdenskrig"

Øvelse 1: Eleverne afprøver søgning på det lokale biblioteks hjemmeside.

Øvelse 1: Hjemmesiden for Vordingborg bibliotek

Makkerpar

Find noget materiale om og af Line Kyed Knudsen

Findes "Junglebogen" som e-bog?

Kan man få "Ronja Røverdatter" på DVD?

At fortælle et menneske multimodalt

Bibliotekaren/læreren viser bibliotek.dk på storskærmen.

Der bliver taget udgangspunkt i følgende spørgsmål:
Hvad er Bibliotek.dk?

For at understrege hvor vigtigt det er at søge med forskellige søgeord OG for at vise hvor mange poster disse søgninger giver, viser Bibliotekaren/underviseren hvordan *søgeresultatet forandrer sig hvis man skriver "2. verdenskrig" (med afstand) "2.verdenskrig" (uden afstand) og "anden verdenskrig"*

På bibliotek.dk kan man afgrænse sin søgning: Faner og filtre vises.

Øvelse 2: Eleverne lærer hvordan de selv kan finde materialer, som avisartikler på nettet.

Klassesamtale:

Fandt I det I skulle? Var det svært?
Hvordan valgte I at afgrænse jeres søgning?
Derefter diskuterer vi resultaterne i klassen.

Øvelse 2: bibliotek.dk

Makkerpar
Find noget materiale om og af Line Kyed Knudsen
Find ud af, om der er nogen artikler om eller af Line Kyed Knudsen

Klassesamtale:

At fortælle et menneske multimodalt

	<p>Fandt I det I skulle? Var det svært? Hvordan valgte I at afgrænse jeres søgning? Derefter diskuterer vi resultaterne i klassen.</p> <p>→Individuel refleksion i refleksionslog: Noter' hvad du har lært om søgebaser.</p>
<p>16.-17.. Lektion Fokus: Citere og integrere tekst NB! Denne lektion kan kortes ned til 1 time, hvis man kun laver øvelse 1 og i stedet fælles snakker om, hvordan man viser, at noget er et citat.</p> <p>Læreroplæg om forskellen på at citere og integrere Eleverne arbejder i de grupper, de skal være en del af i produktionsugen. (Se litteraturliste for tekst om Ragnhild Hveger)</p>	<p>Øvelse 1: At integrere:</p> <ul style="list-style-type: none">A) Læs teksten om Ragnhild Hveger (fra "De 100 sejeste mennesker i verden", s. 110-111). Find ud af, hvornår hun blev født, hvad hun lavede samt hvordan hendes karriere udviklede sig. Skriv notater. (ca. 15 minutter)B) Skriv nu selv en tekst på ca. ¼ side om Ragnhild Hveger, hvor du bruger de informationer, du har fundet. Du skal bruge dine notater til at skrive ud fra for at sikre, at du bruger dine egne formuleringer. (ca. 20 minutter)C) I får en anden gruppe, som I skal sætte jer sammen med. Læs jeres tekst op for den anden gruppe. Sammenlign' jeres tekster. Hvor adskiller de sig fra hinanden? (se på ordvalget og formuleringerne) Hjælp hinanden med at give eksempler på, hvor I er lykkedes med at gøre teksten til jeres egen. <p>Klassesamtale: Hvad har grupperne talt om? Hvilke formuleringer blev der brugt?</p> <p>Øvelse 2: Citere: Brug hjemmesiden: http://www.sportenshalloffame.dk/Default.aspx?ID=21 hvor I også kan se et lille filmklip om svømmeren.</p>

At fortælle et menneske multimodalt

<p>Læreren: Hjelpeord til at tydeliggøre citater skrives på tavlen: udtale, sige, kommentere, skrive m.m. Fx "Jeg er meget glad", udtalte pigen, da hun netop havde vundet VM. "Hun er Danmarks medaljehåb". Således skrev avisen i 1998, da....</p>	<p>A) I skal nu indsætte et citat i jeres tekst om Ragnhild Hveger. Snak om, om citatet skal stå i en faktaboks eller inde i teksten - evt. som en udtalelse. Husk at tydeliggøre, at der er tale om et citat. B) Sæt jer sammen med en ny gruppe og sammenlign jeres tekster. Hvilken information får man i jeres og i den anden gruppes citat.?</p> <p>Klassesamtale om citater med elevernes eksempler</p> <p>→ Individuel refleksion i refleksionslog: Hvad har jeg lært om at integrere og citere tekst?</p>
<p>18. lektion Fokus: Ophavsret og litteraturliste</p> <p><u>Google - ophavsret:</u></p> <p>Læreren/Bibliotekaren: Gør eleverne opmærksom på: Lov om ophavsret - Paragraf 1</p> <p>Vis powerpoint over ophavsret (bilag 8d)</p> <p><u>Litteraturliste:</u> (bilag 8e) Bibliotekar-/læreroplæg om skrivning af litteraturliste</p> <p>Den sidste del af timen bruger grupperne på endeligt at vælge deres kulturpersonlighed: Eleverne trækker hver en kulturpersonlighed, som de</p>	<p><u>Google - ophavsret</u></p> <p>Efter eleverne har set powerpointen diskuteres emnet i klassen.</p> <p><u>Litteraturliste</u> Eleverne prøver at skrive litteraturliste med en bog, en artikel og en hjemmeside.</p> <p>Grupperne vælger kulturpersonlighed:</p>

At fortælle et menneske multimodalt

<p>får et kvarter til at søge informationer om. Efter et kvarter fremlægger de informationerne for hinanden i grupperne. Herefter udvælger gruppen en af de kulturpersonligheder, der er blevet fremlagt. Denne kulturpersonlighed skal gruppen lave en multimodal biografi over i fase 3.</p>	
<p>FASE 3: 19.-27.. Lektion (9 lektioner) Fokus: planlægning og udarbejdelse af produktion.</p> <p>Lav evt. en aftale med dit lokale bibliotek om at få en bogkasse med biografier, som kan bruges som inspirationsmateriale til opbygning og layout af en biografi.</p> <p>Oplæg om rammen for produktionsfasen (bilag 9). Eleverne har 8 timer til rådighed.</p> <p>Eleverne har nu – i grupper - udvalgt deres kulturpersonlighed og skal producere en digital, multimodal biografi af ham/hende.</p> <p>Deres endelige produktion skal indeholde en indledning, hvor eleverne argumenterer for, hvorfor</p>	<p>FASE 3: Elevproduktion af digital, multimodal biografi om kendt, dansk kulturpersonlighed. Produktionen har fire faser:</p> <p>FORARBEJDE - godkendelse af en lærer Research. Eleverne skal undersøge deres persons liv. Lav research på 10 ting. Målret søgningen og brug mindst 3 kilder. De kan fx søge på:</p> <p>faktuelle ting såsom fødsel, død, opvækst, bolig, uddannelse begivenheder såsom børn, prisoverrækkelser/ anerkendelser talent karriere kærlighedsliv bedrifter skæbne</p> <p>UDVÆLGELSE – godkendelse af en lærer Ud fra de mange informationer, eleverne har fundet om deres person, skal de udvælge 6 ting, som skal</p>

At fortælle et menneske multimodalt

<p>deres udvalgte kulturpersonlighed fortjener en plads i unge europæeres bevidsthed. Eleverne vælger selv modaliteter.</p> <p>Lærer modellerer en søgning over en person – fx Kim Larsen, så eleverne hører/ ser en udvælgelsesproces, før elevernes forarbejde begynder.</p> <p>Godkende eleverne forarbejde, udvælgelse, afprøvning og stilladsere udarbejdelsen - fx komme med forslag til relevant materiale ift researchfasen eller at stille nysgerrige spørgsmål til elevernes valg undervejs.</p> <p>Det er vigtigt, at elevernes arbejde godkendes undervejs – og inden næste fase påbegyndes. Således kan læreren følge elevernes arbejde tæt i denne mere frie arbejdsform.</p>	<p>indgå i deres biografi. De skal overveje, hvorfor netop disse oplysninger fortjener at komme med i fortællingen. Eleverne skal overveje, hvordan de bedst giver et helt billede af deres valgte kulturpersonlighed – hvordan de bedst fortæller et menneske.</p> <p>AFPRØVNING - vejledning og godkendelse af en lærer Skitse. Inden eleverne for alvor går i gang med deres produktion, skal de overveje og udvælge hvilke modaliteter, de vil bruge. Eleverne skal udvælge mindst 3 modaliteter - gerne flere.</p> <p>(Tidslinje, navn og rubrik, foto, maleri, video, tekst, citat, billedtekst, tegneserie, musik (underlægnings-), speak, farver, logoer og symboler, grafer og skemaer, links, skrift, faste og levende billeder, teksten og sproget).</p> <p>Eleverne skal overveje, hvilke modaliteter, der bedst udtrykker dét, de vil formidle - fx kan man skrive: Han synger godt, men man kan også indsætte en lydfil, der giver modtageren en <i>oplevelse</i> af sangerens talent. Man kan beskrive et landskab eller et opvækstmiljø med ord, men man kan også indsætte et fotografi, der giver et mere klart og nuanceret billede af dét, man vil formidle.</p> <p>Eleverne laver i gruppen en skitse over deres produktion og afprøver deres ideer. (bilag 10) De skal tænke over samspillet og layout. Betyder det fx noget, at formidle en persons død i røde eller pink farver? Eller at indtale en glad og munter speak om dødsfaldet? (Vis evt her s. 76-77 + evt s. 79 fra Kaliber - om abortlinien.dk)</p> <p>UDARBEJDELSE - vejledning og godkendelse fra en lærer Produktion. Nu skal eleverne i gang!</p> <p>Bed eleverne huske, hvem deres målgruppe er - unge mennesker fra Europa. Eleverne skal anvende Book Creator som en samlende platform for deres produktion. Derudover kan</p>
--	---

At fortælle et menneske multimodalt

<p>Lærer præsenterer kort udvalgte værktøjer fra skoletube (tiki-toki, soundation, ThingLink) samt BookCreator.</p>	<p>eleverne anvende en række af værktøjerne fra Skoletube. Eleverne skal bruge produktionsguiden som hjælp til at styre mod målet. Det kan godt være, at deres endelige produkt afviger fra skitsen, men det kan være fordi eleverne har truffet nogle andre beslutninger om det samlede udtryk, da de først så, hvordan valget af modaliteter spillede sammen.</p> <p>Elevernes præsentation skal indeholde:</p> <ul style="list-style-type: none">• indledning med argumenter for, hvorfor personen fortjener en plads i europæiske unges bevidsthed• 6 faktuelle fra væsentlige episoder i personens liv• mindst 3 modaliteter• litteraturliste <p>Vær opmærksomme på design - det har betydning for modtagers læsesti.</p> <p>Forbered præsentationen.</p>
<p>FASE 4 28.-30. Lektion Fokus: Aflevering og præsentation</p> <p>Læreren opretter en lukket kanal på Skoletube.</p> <p>28. lektion: Forbered eleverne på både elevrespons og lærervurdering ud fra vurderingsark (bilag 11)</p> <p>Café-modellen: Grupperne går på opdagelse i én produktion ad</p>	<p>Eleverne skal aflevere deres færdige produktion på en lukket kanal på Skoletube.</p> <p>CAFE- model: (Enten i parvise grupper eller grupper af 3)</p>

At fortælle et menneske multimodalt

gangen og giver skriftlig respons:

Respons-processen forløber i 3 faser:

1: Grupperne ser den multimodale biografi og noterer deres iagttagelser i indholdstømningsskemaet

2: Elevresponsarket med "De 5 nedslag" og "sandwichmodellen" udfyldes.

3: Der gives mundtlig respons til den anden gruppe. Dvs. gruppen fremlægger sit elevresponsark for den anden gruppe.

(Første responsrunde tager lidt længere tid end anden runde. Afsæt ca. 40 min. til indholdstømning og elevrespons og herefter ca. 20 min. til den mundtlige overlevering - dvs. 10 min. pr. gruppe, hvis de arbejder i par).

29. lektion: Seancen gentages i efterfølgende lektion, så alle har fået og givet 2 gange respons. Lektionen afrundes af læreren, der samler op på elevernes oplevelse med at give respons.

Parvise responsgrupper:

Første runde:

Grp A/B

Grp C/D

Grp E/F

Grp G/H

Anden runde:

B/C

D/E

F/G

A/H

Responsgrupper med tre grupper, som overhører hinandens respons:

Grp A giver respons **til BC**

Grp B giver respons **til AC**

Grp C giver respons **til AB**

Grp D giver respons **til EF**

Grp E giver respons **til DF**

Grp F giver respons **til DE**

Grp G giver respons **til HI**

Grp H giver respons **til GI**

Grp I giver respons **til GH**

De 5 nedslag:

Indledningen/ catch - virker den efter hensigten?

Det samlede udtryk - layout

Valg af modaliteter, herunder vurdering af affordans

At fortælle et menneske multimodalt

30. lektion: Lærer samler op på scenarie:

Arrangørerne af Århus 2017 modtager nu en samlet produktion af biografier over danske kulturpersonligheder. Sammen med de øvrige temaer på hjemmesiden (Gastronomi, historie, sport og leg) er jeres bidrag et rigtig godt bud på, hvordan man kunne øge interessen for Danmark hos europæiske unge.

Hvad tror I andre unge vil synes om denne måde at møde et land på? Kunne I tænke jer at møde et andet land på denne måde?

Lærerens endelige summative evaluering ([bilag 13](#)) uploades i MinUddannelse (eller anden læringsplatform) til eleven. Alternativt kan produktionsfasen forkortes, og man kan vælge at give eleverne en mundtlig respons i stedet.

Målgruppe - rammes den?

Indhold - lærerigt?

'Sandwich-modellen':

Fremhæv mindst 3 positive ting ved den multimodale biografi

Giv minimum 2 fremadrettede råd

Lav 1 generel og samlet vurdering: Der skal være udførlige begrundelser, så modtager får noget værdifuldt med sig.

Responsgruppen skal anvende den digitale læseguide i responsarbejdet for at finde begrundelser og hints til, hvad de skal kigge efter, når et produkt skal vurderes.

Til sidst i forløbet skal eleverne - for sig selv - formulere en **refleksionslog** om forløbet og deres læring.

At fortælle et menneske multimodalt

	<p>Til det arbejde får eleverne udleveret en række hjælpesætninger, som sætter skrivningen i gang (bilag 12). Eleverne gennemlæser først deres refleksionslog, som de har ført undervejs samt deres elev-responsark. Eleverne skal aflevere deres endelige refleksionslog til læreren. Denne skal være en lydfil på 1 minut, hvor eleven indlæser deres vigtigste erkendelser – både de faglige erkendelser og tanker om forløbet.</p>
--	--

Til redaktørerne:

Baggrundoplysninger om forløbet/materialet:

Projektet er blevet til med støtte fra puljemidler under Kulturstyrelsen. Projektmidlerne blev søgt med det formål at opbygge viden og erfaring i forhold til et forpligtende samarbejde mellem folkebiblioteket og folkeskolen, hvor medarbejderne arbejder sammen om at bibringe børn og unge øgede kompetencer udi kritisk at kunne arbejde med multimodale tekster (MMT).

At fortælle et menneske multimodalt